

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1288/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 11 декември 2013 година

за създаване на „Еразъм +“ — програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта и за отмяна на решения № 1719/2006/ЕО, № 1720/2006/ЕО и № 1298/2008/ЕО

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 165, параграф 4 и член 166, параграф 4 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) В съобщението на Комисията от 29 юни 2011 г., озаглавено „Бюджет за Европа 2020“, се призовава за единна програма в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, в която да се включат международните аспекти на висшето образование, да се обединят програмата за действие в областта на ученето през целия живот („Обучение през целия живот“), създадена с Решение № 1720/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, и програмата „Младежта в действие“ („Младежта в действие“), създадена с Решение № 1719/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, програмата за действие „Еразмус Мундус“ („Еразмус Мундус“), създадена с Решение № 1298/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾, програмата „ALFA III“, създадена с Регламент (ЕО) № 1905/2006 на Европейския

парламент и на Съвета ⁽⁷⁾, и програмите „Темпус“ и „Edu-link“, за да се гарантира по-голяма ефективност, по-силна стратегическа насоченост и използването на полезните взаимодействия между различните аспекти на единната програма. Освен това се предлага спортът да бъде част от единната програма (наричана по-долу „програмата“).

- (2) Междинните доклади за оценка на съществуващите програми — „Обучение през целия живот“, „Младежта в действие“ и „Еразмус Мундус“, както и общественото допитване за бъдещето на действията на Съюза в областта на образованието, обучението и младежта, а също и във висшето образование, разкриха голяма, а в някои отношения, и нарастваща необходимост от продължаване на европейско равнище на сътрудничеството и мобилността в тези области. В докладите се подчертава важността на създаването на по-тесни връзки между програмите на Съюза и разработването на политиките в областта на образованието, обучението и младежта, изразява се желанието действията на Съюза да се структурират по начин, който позволява по-добра реакция в рамките на парадигмата за учене през целия живот, и се отправя призив за приемане на по-прост, по-ориентиран към потребителя и по-гъвкав подход за изпълнението на тези действия и за трайно преодоляване на разпокъсаността на международните програми за сътрудничество във висшето образование.

- (3) Програмата следва да се съсредоточи върху достъпността на финансирането и прозрачността на административните и финансови процедури, включително посредством използването на информационните и комуникационни технологии (ИКТ) и цифровизацията. Изключително важни за успеха на програмата са рационализирането и опростяването на организацията и управлението ѝ, както и трайната насоченост към намаляване на административните разходи.

- (4) Допитването до обществеността относно стратегическия избор на Съюза за прилагане на новите правомощия на Съюза в областта на спорта, както и докладът за оценка на Комисията на подготвителните действия в областта на спорта предоставиха полезна информация за приоритетните области на действията на Съюза и показаха ползите, които Съюзът може да извлече, като подпомага дейности, насочени към създаване, споделяне и разпространяване на опит и познания по отношение на различните проблеми на европейско равнище, свързани със спорта, при условие че те са съсредоточени главно върху масовия спорт.

⁽¹⁾ ОВ С 181, 21.6.2012 г., стр. 154.

⁽²⁾ ОВ С 225, 27.7.2012 г., стр. 200.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 19 ноември 2013 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 3 декември 2013 г.

⁽⁴⁾ Решение № 1720/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 ноември 2006 г. за създаване на Програма за действие за обучение през целия живот (ОВ L 327, 24.11.2006 г., стр. 45).

⁽⁵⁾ Решение № 1719/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 ноември 2006 г. за създаване на програма „Младежта в действие“ за периода 2007—2013 г. (ОВ L 327, 24.11.2006 г., стр. 30).

⁽⁶⁾ Решение № 1298/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за приемане на програмата за действие „Еразмус Мундус“ 2009—2013 г. за повишаване на качеството на висшето образование и насърчаване на межкултурното разбирателство чрез сътрудничеството с трети държави (ОВ L 340, 19.12.2008 г., стр. 83).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕО) 1905/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. за създаване на финансов инструмент за сътрудничество за развитие (ОВ L 378, 27.12.2006 г., стр. 41).

- (5) В стратегията Европа 2020 за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж се определя стратегията на Съюза за растеж за следващото десетилетие в подкрепа на такъв растеж и се поставят пет амбициозни цели, които трябва да бъдат постигнати до 2020 г., по-специално в областта на образованието, в която целта е да се намали под 10 % делът на преждевременно напускащите училище и да се достигне дял в размер на най-малко 40 % на завършилите висше или равностойно на него образование сред гражданите на възраст 30—34 години. Това включва и водещите ѝ инициативи и по-специално „Младежта в движение“ и Програмата за нови умения и работни места.
- (6) В заключенията си от 12 май 2009 г. Съветът отправи призив за създаване на стратегическа рамка за европейско сътрудничество в образованието и обучението („ЕСЕТ 2020“) и за определяне на четири стратегически цели с оглед да се отговори на предизвикателствата, които все още предстои да бъдат преодоляни при създаването на Европа на знанието и превръщането на ученето през целия живот в реалност за всички.
- (7) Съгласно членове 8 и 10 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), както и членове 21 и 23 от Хартата на основните права на Европейския съюз, програмата насърчава наред с другото равенството между жените и мъжете и мерките за борба с дискриминацията, основана на пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждания, възраст или сексуална ориентация. Необходимо е при прилагането на програмата да се разшири достъпът за лица от групи в неблагоприятно или уязвимо положение и да се подходи активно към специалните образователни потребности на хората с увреждания.
- (8) Програмата следва да включва силно изразено международно измерение, особено що се отнася до висшето образование, не само за да се подобри качеството на европейското висше образование с оглед на постигането на по-широките цели на „ЕСЕТ 2020“ и привлекателността на Съюза като място за получаване на образование, но също и за да се насърчи разбирателството между хората и да се допринесе за устойчивото развитие на висшето образование в държави партньори, както и за по-широкото им социално-икономическо развитие, наред с другото, посредством насърчаване на „движението на мозъци“ чрез дейности по мобилност с участието на граждани на държави партньори. За тази цел следва да бъде достъпно финансиране от Инструмента за сътрудничество за развитие (ИСР), Европейския инструмент за съседство (ЕИС), Инструмента за предприемачеството за сътрудничество с трети държави (ИПТ). Финансови средства би могло да бъдат предоставени и от Европейския фонд за развитие (ЕФР) в съответствие с приложимите за това процедури. Разпоредбите на настоящия регламент следва да се прилагат за използването на тези финансови средства, като се гарантира спазването на съответните регламенти, с които се създават посочените инструменти и фонд.
- (9) В резолюцията си от 27 ноември 2009 г. относно обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.) Съветът подчертава необходимостта всички младежи да се разглеждат като ресурс за обществото и да се търсят възможности за улесняване на тяхното участие в разработването на политики, които ги засягат, чрез постоянен структуриран диалог между вземащите решенията и младежите и младежките организации на всички равнища.
- (10) Обединяването на формалното, неформалното и самостоятелното учене в една обща програма следва да създаде полезни взаимодействия и да насърчи междусекторното сътрудничество на различните сектори в областта на образованието, обучението и младежта. При изпълнението на програмата следва да бъдат надлежно взети предвид конкретните потребности на различните сектори и, където е уместно, ролята на местните и регионални органи.
- (11) За да бъде подкрепена мобилността, равнопоставеността и високите постижения в ученето, Съюзът следва да установи пилотно механизъм за гарантиране на студентски заеми, който да позволи на студентите, независимо от социалния им произход, да получат магистърската си степен в друга държава, за която програмата е отворена за участие („държава по програмата“). Механизмът за гарантиране на студентски заеми следва да е на разположение на финансовите институции, които са съгласни да предоставят на студентите заеми при благоприятни условия за обучение за магистърска степен в други държави по програмата. Този допълнителен и новаторски инструмент за образователна мобилност не следва да замества някоя от настоящите, нито да възпрепятства развитието на бъдещи системи за безвъзмездно финансиране или за заеми в подкрепа на мобилността на студентите на местно и национално равнище, както и на равнището на Съюза. Механизмът за гарантиране на студентски заеми следва да подлежи на строг мониторинг и оценка, по-специално що се отнася до приемането му от пазара в различните държави. В съответствие с член 21, параграфи 2 и 3, най-късно до края на 2017 г. на Европейския парламент и на Съвета следва да бъде представен междинен доклад с оглед получаването на политически насоки относно запазването на Механизма за гарантиране на студентски заеми.
- (12) Държавите членки следва да се стремят да приемат всички подходящи мерки за отстраняване на правните и административни пречки за правилното действие на програмата. Това включва разрешаването, когато е възможно, на административните проблеми, които създават трудности за получаването на визи и разрешителни за пребиваване. В съответствие с Директива 2004/114/ЕО на Съвета⁽¹⁾ държавите членки се насърчават да въведат ускорени процедури за прием.
- ⁽¹⁾ Директива 2004/114/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г. относно условията за прием на граждани на трети страни с цел образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност (ОВ L 375, 23.12.2004 г., стр. 12).

- (13) Съобщението на Комисията от 20 септември 2011 г., озаглавено „Подкрепа за растеж и работни места – програма за модернизирането на системите за висше образование в Европа“, установява рамка, в която Съюзът, държавите членки и институциите в областта на висшето образование могат да си сътрудничат, за да се увеличи броят на завършилите висше образование, да се подобри качеството на образованието и да се увеличи приносът, който висшето образование и научноизследователската дейност могат да осигурят, за да помогнат на икономиките и обществото в държавите членки да излязат по-силни от световната икономическа криза.
- (14) За по-добро справяне с младежката безработица в Съюза следва да се обърне специално внимание на транснационалното сътрудничество между образователни институции за висше и професионално образование и предприятията, с цел повишаване на пригодността за заетост на студентите и развиване на предприемаческите им умения.
- (15) С декларацията от Болоня, подписана на 19 юни 1999 г., от министрите на образованието на 29 европейски държави бяха установени междуправителствени процедури, насочени към създаване на „Европейско пространство за висше образование“, което изисква постоянна подкрепа на равнището на Съюза.
- (16) Ключовата роля на професионалното образование и обучение при оказването на помощ за постигането на редица цели, заложи в стратегията „Европа 2020“, е широко призната и определена в обновения процес от Копенхаген (2011—2020 г.), като по-специално се има предвид нейният потенциал за справяне с високото равнище на безработица в Европа, особено на младежката и дългосрочната безработица, за насърчаване на културата на учене през целия живот, за преодоляване на социалното изключване и за насърчаване на активното гражданство. Необходими са качествени стажове и периоди на чиракуване, включително в микро- и в малки и средни предприятия, с цел преодоляване на разминаването между знанията, получени в образователния и обучителния процес, и уменията и компетентностите, които се изискват в работната среда, както и укрепване на пригодността на младежите за започване на работа.
- (17) Необходимо е да се увеличат интензивността и степента на европейското сътрудничество между училищата, мобилността на училищния персонал и учащите с цел да се работи за реализиране на приоритетите, определени в плана за европейско сътрудничество по въпросите на училищата на 21-ви век, а именно да се повиши качеството на училищното образование в Съюза в областта на развиването на умения, да се подобри равнопоставеността и включването в училищните системи и институции, а също и да се подкрепи и укрепва учителската професия и ръководството на училищата. В този контекст следва да се даде приоритет на стратегическите цели за намаляване на преждевременното напускане на училище, за подобряване на резултатите в областта на основните умения, и за осигуряване на висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст за повече деца, наред с целите за повишаване на професионалната компетентност на учителите и училищните ръководители и подобряване на образователните възможности на децата, произхождащи от семейства на мигранти, както и на тези в неравностойно социално-икономическо положение.
- (18) Обновената европейска програма за учене за възрастни, включена в резолюцията на Съвета от 28 ноември 2011 г., има за цел да създаде възможност за всички възрастни да развиват и подобряват своите умения и способности през целия си живот. Специално внимание следва да се обърне на подобряването на възможностите за учене на големия брой нискоквалифицирани европейски граждани, по-специално чрез повишаване на езиковата и математическа грамотност и чрез насърчаване на гъвкави модели за обучение и мерки за предоставяне на втори шанс.
- (19) Дейността на Европейския форум на младежта, националните информационни центрове за академично признаване (NARIC), мрежите „Евридика“, „Euroguidance“ и EURODESK, както и тази на националните звена за координация на дейността eTwinning, националните „Европас“ центрове и националните информационни бюра в съседните държави е от съществено значение за постигане на целите на програмата, по-специално чрез предоставяне на Комисията на редовна и актуална информация по отношение на различните области на дейността на посочените организации и чрез разпространяване на резултатите от прилагането на програмата в Съюза и в държавите партньори.
- (20) Следва да бъде засилено сътрудничеството по програмата с международните организации в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, и в частност със Съвета на Европа.
- (21) За да се допринесе за развитието в световен мащаб на високи постижения в изследването на европейската интеграция и за да се отговори на нарастващата нужда от познания и от диалог за процеса на европейска интеграция и неговото развитие, е важно да се насърчат високите постижения в преподаването, научните изследвания и проучванията в тази област, като се оказва подкрепа на институциите за висше образование или сдруженията, работещи в областта на европейската интеграция, и преследващи цел в интерес на Европа, чрез програмата „Жан Моне“.
- (22) Сътрудничеството по програмата с организациите на гражданското общество в областта на образованието, обучението, младежта и спорта на национално равнище и на равнището на Съюза е от изключително значение, за да се усвоят в голяма степен стратегиите и политиките за учене през целия живот и да се отчитат идеите и съображенията на заинтересованите лица от всички равнища.

- (23) В съобщението на Комисията от 18 януари 2011 г. озаглавено „Развиване на европейското измерение в спорта“, се излагат идеите на Комисията за действия на равнището на Съюза в областта на спорта след влизането в сила на Договора от Лисабон и се предлага списък с конкретни действия на Комисията и държавите членки за повишаване на европейската спортна идентичност, разделени в три основни глави: обществената роля на спорта, икономическото измерение на спорта и организацията на спорта. Необходимо е да се вземе предвид и добавената стойност на спорта, включително местния спорт, и приносът му към културното и историческото наследство на Съюза.
- (24) Необходимо е съсредоточаване на вниманието по-специално върху масовия спорт и доброволното участие в спортни дейности с оглед на важната им роля за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа дейност.
- (25) По-високата прозрачност и признаване на професионалните квалификации и умения и по-широко използване на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване следва да допринесат за подобряване на качеството на образованието и обучението и да улеснят мобилността за целите както на ученето през целия живот, така и за професионални цели в Европа, както между държавите, така и между различните сектори. Осигуряването на достъп до методи, практики и технологии, използвани в други държави, ще помогне за повишаване на пригодността за заетост.
- (26) За тази цел се препоръчва да се използва в по-голяма степен единната рамка за прозрачност на професионалните квалификации и умения („Европас“), създадена с Решение № 2241/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR) и Европейската асоциация за осигуряване на качество във висшето образование (ENQA), създадени съгласно Препоръка 2006/143/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾, Европейската квалификационна рамка (ЕКР), създадена съгласно Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г.⁽³⁾, Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET), създадена съгласно Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г.⁽⁴⁾, Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET), създадена съгласно Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г.⁽⁵⁾, и Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS).
- (27) За да се гарантира по-голяма ефективност на връзките с широката общественост и по-силно взаимодействие между комуникационните дейности, предприети по инициатива на Комисията, ресурсите, отделени за комуникация съгласно настоящия регламент, следва да допринесат и за институционалната комуникация на политическите приоритети на Съюза, при условие че те са свързани с общата цел на настоящия регламент.
- (28) Необходимо е да се осигури европейската добавена стойност на всички действия, провеждани в рамките на програмата, и допълването им с дейностите на държавите членки в съответствие с член 167, параграф 4 ДФЕС, както и с други дейности, по-специално тези в областите на културата и медиите, заетостта, научните изследвания и иновациите, промишлеността и предприятията, политиката на сближаване и развитие, както и политиката на разширяване и инициативите, инструментите и стратегиите в областта на регионалната политика и външните отношения.
- (29) Целта на програмата е да има положително и устойчиво въздействие върху политиките и практиките в областите на образованието, обучението, младежта и спорта. Това системно въздействие следва да бъде постигнато посредством различни действия и дейности, предвидени в програмата, чиято цел е да насърчат промени на институционално равнище и, когато е целесъобразно, да доведат до иновации на системно равнище. Не се изисква наличието на системно въздействие на отделните проекти, за които се иска финансова подкрепа от програмата. Кумулативният ефект от тези проекти следва да допринесе за постигането на системно въздействие.
- (30) Ефективното управление на изпълнението, включително оценката и мониторингът, изисква разработването на конкретни, измерими и реалистични показатели за постигнатите резултати, които могат да бъдат измервани с течение на времето и които отразяват логиката на намесата.
- (31) Комисията и държавите членки следва да оптимизират използването на ИКТ и нови технологии с цел да улеснят достъпа до действия, свързани с образованието, обучението, младежта и спорта. Това би могло да включва виртуална мобилност, която следва да допълва, но не и да замества мобилността с учебна цел.
- ⁽¹⁾ Решение № 2241/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно единна рамка на Общността за прозрачност на професионалните квалификации и умения (Европас) (ОВ L 390, 31.12.2004 г., стр. 6).
- ⁽²⁾ Препоръка 2006/143/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 февруари 2006 г. относно бъдещото европейско сътрудничество за осигуряване на качеството във висшето образование (ОВ L 64, 4.3.2006 г., стр. 60).
- ⁽³⁾ Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот (ОВ C 111, 6.5.2008 г., стр. 1).
- ⁽⁴⁾ Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г.
- ⁽⁵⁾ Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 година за създаване на Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (ОВ C 155, 8.7.2009 г., стр. 1).

- (32) В настоящия регламент за целия срок на програмата се установява финансов пакет, представляващ основна референтна сума по смисъла на точка 17 от Междунституционалното споразумение между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление ⁽¹⁾ за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.
- (33) За да се осигури непрекъснатост на финансовата подкрепа, предвидена по програмата, на действието на органи, Комисията следва да е оправомощена по време на първоначалния етап от програмата да счита за допустими за финансиране разходите, пряко свързани с изпълнението на ползващите се от подкрепа дейности, дори когато те са направени от бенефициера преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.
- (34) Необходимо е да се установят критерии за постигнатите резултати, въз основа на които да се извършва разпределението на бюджетни средства между държавите членки за дейностите, управлявани от националните агенции.
- (35) Държавите - кандидати за присъединяване към Съюза, и държавите от Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са част от Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програми на Съюза въз основа на рамкови споразумения, решения на Съвети за асоцииране или подобни споразумения.
- (36) Конфедерация Швейцария може да участва в програми на Съюза в съответствие със споразумение, което ще бъде подписано между Съюза и тази държава.
- (37) Физическите лица от отвъдморски страни и територии (ОСТ) и компетентните органи и публични и/или частни институции на ОСТ могат да участват в програмите на Съюза в съответствие с Решение 2001/822/ЕО на Съвета ⁽²⁾. Ограниченията, породени от разстоянието до най-отдалечените региони на Съюза и ОСТ, следва да бъдат вземани предвид при изпълнението на програмата.
- (38) Комисията и върховният представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност в съвместното си съобщение от 25 май 2011 г., озаглавено „Нов отговор на промените в съседните държави“, подчертаха, наред с другото, целта за по-нататъшно улесняване на участието на съседните държави в действия на Съюза в областта на мобилността и изграждането на капацитет във висшето образование, както и отварянето на бъдещата програма за образование и за съседните държави.
- (39) Финансовите интереси на Съюза следва да бъдат защитавани посредством пропорционални мерки по време на целия цикъл на разходите, включително чрез предотвратяване, откриване и разследване на нередности, възстановяване на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства, и когато е уместно, чрез налагане на санкции. Въпреки че за действията на Съюза по външно подпомагане е налице нарастваща нужда от финансиране, икономическото и бюджетното състояние на Съюза ограничават наличните за това подпомагане ресурси. Следователно е необходимо Комисията да потърси най-ефективния и устойчив начин за оползотворяване на наличните ресурси, по-специално чрез използването на финансови инструменти, притежаващи „ефект на лоста“.
- (40) С цел насърчаване на достъпа до програмата, безвъзмездните средства, предоставяни в подкрепа на мобилността на физически лица, следва да бъдат съобразени с издръжката за живот в приемащата държава. В съответствие с националното право държавите членки следва също така да бъдат насърчавани да освобождават тези средства от всякакви данъци и социални плащания. Същото освобождаване следва да се прилага за публични или частни органи, които посредничат при предоставяне на посочената финансова подкрепа на съответните лица.
- (41) В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ времето на доброволците може да се признава като съфинансиране в натура.
- (42) В своето съобщение от 29 юни 2011 г., озаглавено „Бюджет за Европа 2020“, Комисията подчерта ангажимента си за опростяване на финансирането на Съюза. Създаването на единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта следва да доведе до значително опростяване, рационализиране и взаимодействие при управлението на програмата. Изпълнението на програмата следва да бъде допълнително опростено чрез използването на финансиране с еднократно платими суми, единични цени и фиксирани ставки, както и чрез намаляване на формалните и бюрократични изисквания за бенефициерите и държавите членки.
- (43) Подобряването на изпълнението и повишаването на качеството на разходите следва да съставляват ръководни принципи за постигането на целите на програмата, като същевременно се гарантира оптимално използване на финансовите ресурси.
- (44) Важно е да се осигури добро финансово управление на програмата и нейното изпълнение по възможно най-ефективния и ориентиран към потребителите начин, като същевременно се гарантира правна сигурност и достъпност на програмата за всички участници.
- (45) С цел да се осигури бърза реакция на променящите се потребности през целия срок на действие на програмата на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 ДФЕС по отношение на разпоредбите, свързани с допълнителните дейности, управлявани от националните агенции. От

⁽¹⁾ ОВ С 373, 20.12.2013 г., стр. 1.

⁽²⁾ Решение 2001/822/ЕО на Съвета от 27 ноември 2001 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейската общност („Решение за отвъдморско асоцииране“) (ОВ L 314, 30.11.2001 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегираните актове Комисията следва да осигури едновременното и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и на Съвета.

(46) За да се осигурят еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

(47) Програмата следва да обхваща три различни области и комитетът, създаден съгласно настоящия регламент, следва да разглежда както хоризонтални, така и секторни въпроси. Задължение на държавите членки е да осигурят изпращането на подходящи представители да присъстват на заседанията на комитета съобразно темите от неговия дневен ред, а задължение на председателя на комитета е да гарантира, че дневният ред на заседанията посочва ясно съответния сектор или сектори и темите по сектори, които ще бъдат обсъждани на всяко заседание. Когато е уместно, в съответствие с правилника на комитета и в отделни случаи, следва да бъде възможно външни експерти, включително представители на социалните партньори, да бъдат поканени да участват в заседанията на комитета като наблюдатели.

(48) Целесъобразно е да се осигури правилното завършване на програмата, по-специално по отношение на продължаването на многогодишните мерки за управлението ѝ, като например финансирането на техническата и административната помощ. Считано от 1 януари 2014 г., посредством техническата и административната помощ следва да се гарантира, ако е необходимо, управлението на дейности, които към края на 2013 г. още не са завършени в рамките на предходните програми,

(49) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно създаването на програма, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки, а поради своя мащаб и ефект, може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки, в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

(50) Следователно Решения № 1719/2006/ЕО, № 1720/2006/ЕО и № 1298/2008/ЕО следва да бъдат отменени,

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

(51) За да се осигури непрекъснатост на финансовата подкрепа, предвидена по програмата, настоящият регламент следва да се прилага считано от 1 януари 2014 г. Поради спешност настоящият регламент следва да влезе в сила възможно най-бързо след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Обхват на програмата

1. С настоящия регламент се създава програма за действие на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, наречена „Еразъм+“ (наричана по-долу „програмата“).

2. Програмата се изпълнява през периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.

3. Програмата обхваща следните области, като отчита структурите и конкретни потребности на различните сектори в държавите членки:

а) образованието и обучението на всички равнища в перспективата на ученето през целия живот, включително училищното образование („Коменски“), висшето образование („Еразъм“), международното сътрудничество във висшето образование („Еразмус Мундус“), професионалното образование и обучение („Леонардо да Винчи“) и ученето за възрастни („Грюндвиг“);

б) младежта („Младежта в действие“), най-вече в контекста неформалното и самостоятелното учене;

в) спорта, и по-специално масовия спорт.

4. Програмата включва международно измерение с цел да се подкрепя външната дейност на Съюза, включително неговите цели за развитие, чрез сътрудничество между Съюза и държави партньори.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „учене през целия живот“ означава всякакъв вид общо образование, професионално образование и обучение, неформално учене и самостоятелно учене, предприето в течение на живота, което води до подобряване на знанията, уменията и компетентностите или участието в обществото в личен, граждански, културен, социален и/или свързан със заетостта дейност план, включително предоставянето на консултации и услуги по ориентиране;

- 2) „неформално учене“ означава учене, което се осъществява посредством планирани дейности (по отношение на учебните цели и учебното време) и при наличие на някаква форма на подпомагане на учебния процес (например връзка между учаш и преподавател), но което не е част от официалната система за образование и обучение.
- 3) „самостоятелно учене“ означава учене, което е резултат от ежедневни дейности, свързани с работата, семейството или свободното време, и което не е организирано или структурирано по отношение на целите, учебното време или подпомагането на учебния процес; то може да е непреднамерено от гледна точка на учащия;
- 4) „структуриран диалог“ означава диалогът с младежите и младежките организации, който служи като средище за непрекъснато съвместно обмисляне на приоритетите, изпълнението и следващите стъпки в европейското сътрудничество по въпросите на младежта;
- 5) „транснационален“ се отнася, освен ако не е посочено друго, за всяко действие, което включва най-малко две държави по програмата, както е посочено в член 24, параграф 1;
- 6) „международен“ се отнася за всяко действие, което включва най-малко една държава по програмата и най-малко една трета държава („държава партньор“);
- 7) „образователна мобилност“ означава физическо преместване в държава, различна от държавата на пребиваване, с цел учебна дейност, обучение или неформално или самостоятелно учене; тя може да бъде под формата на стажове, периоди на чиракуване, младежки обмен, доброволчество, преподаване или участие в дейност за професионално развитие и може да включва подготовителни дейности, като курс за обучение по езика на приемащата държава, както и дейности по изпращане и приемане и последващи дейности;
- 8) „сътрудничество за иновации и обмен на добри практики“ означава проекти за транснационално и международно сътрудничество, в които участват организации, работещи в областта на образованието, обучението и/или младежта, като те могат да включват и други организации;
- 9) „подкрепа за реформиране на политиката“ означава всеки вид дейност, която има за цел подкрепа и улесняване на модернизацията на системите за образование и обучение, както и подкрепа за разработване на европейска политика за младежта, чрез процес на политическо сътрудничество между държавите членки, по-специално в рамките на отворения метод на координация и структурирания диалог с младежите;
- 10) „виртуална мобилност“ означава организирани на институционално ниво дейности, подкрепяни чрез информационните и комуникационните технологии, включително електронното обучение, чрез които се осъществяват или улесняват транснационални и/или международни прояви на сътрудничество в контекста на преподаване и/или обучение;
- 11) „персонал“ означава лицата, които на професионални или доброволни начала участват в образованието, обучението или неформалното учене за младежи, като може да включва университетски преподаватели, учители, инструктори, училищни ръководители, специалисти, работещи с младежи, както и непреподавателски състав;
- 12) „специалист, работещ с младежи“ е лице, което на професионални или доброволни начала работи в областта на неформалното учене и което подкрепя младежите в личното им социално-икономическо и професионално развитие;
- 13) „младежи“ са лицата на възраст между 13 и 30 години;
- 14) „висша учебна институция“ означава:
- а) всеки вид висша учебна институция, която в съответствие с националното право или практика предлага признати степени или други признати квалификации за висше образование, без значение как се наричат тази институция;
- б) всяка институция, която в съответствие с националното право или практика предлага професионално образование или обучение на ниво висше образование;
- 15) „съвместна степен“ означава интегрирана учебна програма, предлагана от най-малко две висши учебни институции, след преминаването на която се получава едно свидетелство за степен, издадено и подписано съвместно от всички участващи институции, което се признава официално в държавите, в които са разположени участващите институции;
- 16) „двустранна степен/многостранна степен“ означава учебна програма, предлагана от най-малко две (двустранна) или повече (многостранна) висши учебни институции, при която учащият при приключване на учебната програма получава отделно свидетелство за степен от всяка участваща институция;
- 17) „младежка дейност“ означава извънучилищна дейност (като например младежки обмен, доброволческа дейност или обучение на младежи), извършвана от младеж, самостоятелно или в група, по-специално чрез младежки организации, която се характеризира с неформален подход при учене;
- 18) „партньорство“ означава споразумение между група институции и/или организации от различни държави по програмата за провеждане на съвместни европейски дейности в областите на образованието, обучението, младежта и спорта или споразумение за създаване на формална или неформална мрежа в съответната област, като съвместни учебни проекти за ученици и техните учители под формата на обмен на класове и индивидуална дългосрочна мобилност, интензивни програми в областта на висшето образование и сътрудничество между регионалните и местни органи за насърчване на междурегионалното, включително трансгранично, сътрудничество; то може да бъде разширено до институции и/или организации от държави партньори с оглед подобряване на качеството на партньорството;

- 19) „ключови компетентности“ означава основният набор от познания, умения и нагласи, необходим, на всички лица за личностна реализация и развитие, активно гражданско участие, социално приобщаване и трудова заетост, описан в Препоръка 2006/962/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 20) „отворен метод на координация (ОМК)“ означава метод на междуправителствено сътрудничество, който осигурява рамка за сътрудничество между държавите членки, чиито национални политики по този начин могат да бъдат насочени към някои общи цели; в рамките на настоящата програма ОМК се прилага по отношение на образованието, обучението и младежта;
- 21) „инструменти на Съюза за прозрачност и признаване“ означава инструментите, които помагат на заинтересованите страни да разберат, оценят и, когато е целесъобразно, признаят резултатите от ученето и квалификацията в целия Съюз;
- 22) „съседни държави“ означава държавите и териториите, обхванати от Европейската политика на съседство;
- 23) „двойна кариера“ означава съчетаването на високо спортно майсторство с общо образование или работа;
- 24) „масов спорт“ означава организиран спорт, практикуван на местно равнище от непрофесионални спортисти, и спорт за всички.

Член 3

Европейска добавена стойност

1. С програмата се подкрепят само действията и дейностите, които съставляват европейска добавена стойност и да допринесат за постигането на общата цел, посочена в член 4.
2. Европейската добавена стойност на действията и дейностите по програмата се осигурява по-специално чрез техните:
- а) транснационален характер, по-специално по отношение на мобилността и сътрудничеството, насочени към постигането на устойчиво системно въздействие;
 - б) взаимно допълване и взаимодействие с други програми и политики на национално и международно равнище и на равнището на Съюза;
 - в) принос към ефективното използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване.

⁽¹⁾ Препоръка 2006/962/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно ключови умения за обучение през целия живот (ОВ L 394, 30.12.2006 г., стр. 10).

Член 4

Обща цел на програмата

Програмата допринася за постигането на:

- а) целите на стратегията „Европа 2020“, включително водещата цел в областта на образованието;
- б) целите на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („ЕСЕТ 2020“), включително съответните критерии;
- в) устойчивото развитие на държави партньори в областта на висшето образование;
- г) общите цели на обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.),
- д) целта за развиването на европейско измерение в спорта, по-специално масовия спорт, в съответствие с работния план на Съюза за спорта, както и
- е) популяризирането на европейските ценности в съответствие с член 2 от Договора за Европейския съюз.

ГЛАВА II

Образование и обучение

Член 5

Специфични цели

1. В съответствие с общата цел на програмата, установена в член 4, и по-специално с целите на ЕСЕТ 2020, както и в подкрепа на устойчивото развитие на държави партньори в областта на висшето образование програмата има следните специфични цели:
- а) да се подобри равнището на ключовите компетентности и умения, особено по отношение на тяхната адекватност на пазара на труда и приноса им за сплотено общество, по-специално чрез по-големи възможности за образователна мобилност, както и чрез засилено сътрудничество между сектора на образованието и обучението и пазара на труда;
 - б) на равнището на образователните и обучителните институции да се насърчи подобряването на качеството, иновациите, високите постижения и интернационализацията, по-специално чрез засилено транснационално сътрудничество между доставчиците на услуги в сферата на образованието и обучението и други заинтересовани страни;
 - в) да се насърчи развитието на европейско пространство за учене през целия живот и да се повиши информираността във връзка с това с цел да се допълнят реформите на политиките на национално равнище и да се подкрепи модернизацията на системите на образование и обучение, по-специално чрез засилено сътрудничество в областта на политиките, по-добро използване на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване и разпространението на добри практики;

г) да се засили международното измерение на образованието и обучението, по-специално чрез сътрудничество между Съюза и институции на държави партньори в областта на професионалното образование и обучение и във висшето образование, чрез увеличаване на привлекателността на европейските институции за висше образование и подкрепа на външните действия на Съюза, включително неговите цели за развитие, посредством насърчаване на мобилността и сътрудничеството между Съюза и институциите за висше образование на държави партньори и целенасочено изграждане на капацитет в държави партньори;

д) да се подобри преподаването и изучаването на езици и да се насърчава широкото езиково многообразие в Съюза и межкултурната осведоменост;

е) да се насърчат високите постижения в преподаването и научноизследователската дейност в областта на европейската интеграция чрез дейности по инициативата „Жан Моне“ по целия свят, както е посочено в член 10.

2. За целите на извършването на оценка на програмата, в приложение I се определят измерими и относими ключови показатели за специфичните цели, посочени в параграф 1.

Член 6

Действия по програмата

1. В областта на образованието и обучението програмата е насочена към изпълнение на своите цели чрез следните видове действия:

- а) образователна мобилност за граждани;
- б) сътрудничество за иновации и обмен на добри практики; и
- в) подкрепа за реформиране на политиката.

2. Специфичните за инициативата „Жан Моне“ дейности са описани в член 10.

Член 7

Образователна мобилност за граждани

1. Действието за образователна мобилност за граждани подкрепя следните дейности в рамките на държавите по програмата, посочени в член 24, параграф 1:

- а) мобилността на студенти от всички етапи на висшето образование, на студенти, чираци и ученици в професионалното образование и обучение. Посочената мобилност може да се осъществи под формата на обучение в институция партньор или трупането на опит като чирак, асистент или стажант в чужбина. Мобилността за завършване на магистърска степен може да се подкрепя чрез механизма за гарантиране на студентски заеми, посочен в член 20;
- б) мобилността на персонала в рамките на държавите по програмата, както е посочено в член 24, параграф 1. Посочената мобилност може да се осъществи под формата на

преподаване или асистентски стажове, или участие в дейности за професионално развитие в чужбина.

2. Това действие подкрепя и международната мобилност към държави партньори и от тях на студенти и персонал във връзка с висшето образование, включително мобилността, организирана въз основа на съвместни, двустранни или многостранни степени с високо качество или въз основа на съвместни покани.

Член 8

Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики

1. Сътрудничеството за иновации и обмен на добри практики подкрепя:

а) стратегически партньорства между организации и/или институции, работещи в областта на образованието и обучението или други съответни сектори с цел да се разработват и изпълняват съвместни инициативи и да се насърчава ученето и обменът на опит сред равнопоставени партньори;

б) партньорства между пазара на труда и образователни и учебни институции под формата на:

— „алианси на познанията“, по-специално между институциите за висше образование и пазара на труда, които имат за цел да насърчават творчеството, иновациите, ученето в процеса на работа и предприемаческия дух чрез предлагане на съответни възможности за учене, включително за разработване на нови учебни планове и педагогически подходи;

— секторни „алианси на уменията“ между доставчиците на услуги в областта на образованието и обучението и пазара на труда, които имат за цел да се насърчава пригодността за трудова заетост, да се спомага за създаването на нови специфични за дадения сектор или междусекторни учебни планове, да се разработват иновативни методи за професионално образование и обучение и да се прилагат на практика инструментите на Съюза за прозрачност и признаване;

в) реализирани с помощта на информационните технологии платформи за поддръжка, които обхващат всички сектори на образованието и обучението, включително по-специално e-Twinning („електронно побратимяване“), които дават възможност за учене от равнопоставени партньори, виртуална мобилност и обмен на най-добри практики, както и предоставят достъп на участници от съседните държави.

2. Това действие подкрепя също така развитието, изграждането на капацитет, регионалната интеграция, обмена на знания и процесите на модернизация чрез международни партньорства между висши учебни институции в Съюза и в държави партньори, по-специално за учене от равнопоставени партньори и съвместни образователни проекти, както и чрез насърчаване на регионалното сътрудничество и националните информационни бюра, по-специално със съседните държави.

Член 9

Подкрепа за реформиране на политиката

1. Подкрепата за реформиране на политиката включва предприети на равнището на Съюза дейности, свързани с:

- а) изпълнението на програмата за политиката на Съюза в областта на образованието и обучението в контекста на ОМК, както и на процесите от Болоня и Копенхаген;
 - б) прилагането в държавите по програмата на инструментите за прозрачност и признаване на Съюза, по-специално единната рамка на Съюза за прозрачност на професионалните квалификации и умения („Европас“), европейската квалификационна рамка (ЕКР), Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS), Европейската система за трансфер на кредити в професионалното образование и обучение (ECVET), Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET), Европейския регистър за осигуряване на качеството (EQAR) и Европейската асоциация за осигуряване на качеството на висшето образование (ENQA), както и предоставянето на подкрепа на общите за Съюза мрежи и европейските неправителствени организации (НПО) в областта на образованието и обучението;
 - в) политическия диалог със съответните заинтересовани страни в Европа в областта на образованието и обучението;
 - г) NARIC, мрежите „Евридика“ и „Euroguidance“, както и националните центрове „Европас“.
2. Действието подкрепя и политическия диалог с държави партньори и международни организации.

Член 10

Дейности по инициативата „Жан Моне“

Дейностите по инициативата „Жан Моне“ имат за цел:

- а) да насърчават в световен мащаб преподаването и научните изследвания в областта на европейската интеграция сред академичната общност, учащите и гражданите, по-специално чрез създаването на катедри „Жан Моне“ и други академични дейности, както и чрез предоставяне на помощ за други дейности за натрупване на знания във висшите учебни институции;
- б) подкрепа на дейностите на академичните институции или сдружения, работещи в областта на европейската интеграция и подкрепа за знака за високи постижения „Жан Моне“;
- в) подкрепа на следните институции, преследващи цел от европейски интерес:
 - i) Европейския университетски институт във Флоренция;
 - ii) Колежа на Европа (университетските градчета в Брюж и Натолин);
 - iii) Европейския институт по публична администрация (EIPA), Маастрихт;

iv) Академията по европейско право, Трир;

v) Европейската агенция за развитие на образованието за хора със специални потребности, Одензе;

vi) Международния център за европейско обучение (CIFE), Ница;

г) насърчаване на дебатите в областта на политиката и на размяната на мнения за политически приоритети на Съюза между академичния свят и определящите политиката лица.

ГЛАВА III

Младеж

Член 11

Специфични цели

1. В съответствие с общата цел на програмата, посочена в член 4, и по-специално в съответствие с целите на обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.), програмата е насочена към изпълнение на следните специфични цели:

- а) да се подобри равнището на ключовите компетентности и умения на младежите, включително на тези с по-малко възможности, както и да се насърчи участието им в демократичния живот на Европа и участието им на пазара на труда, тяхното активно гражданство, межкултурен диалог, социално приобщаване и солидарност, по-специално чрез по-големи възможности за образователна мобилност за младежите, лицата, участващи в работа, свързана с младежи, или младежките организации и лидери, както и чрез укрепване на връзките между областта на младежта и пазара на труда;
- б) да се насърчи подобряването на качеството в работата, свързана с младежи, по-специално чрез засилено сътрудничество между организации в областта на младежта и/или други заинтересовани страни;
- в) да се допълват реформите на политиката на местно, регионално и национално равнище и да се подкрепя разработването на основана на знания и доказателства политика за младежта и признаването на неформалното и самостоятелното учене, по-специално чрез засилено сътрудничество в областта на политиката, по-добро използване на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване и разпространението на добри практики;
- г) да се засили международното измерение на младежките дейности и ролята на специалистите и организациите, работещи с младежи, като структури за подкрепа за младежите, в допълнение към външната дейност на Съюза, по-специално чрез насърчаване на мобилността и сътрудничеството между Съюза и заинтересованите страни от държави партньори и международни организации, както и чрез насочено изграждане на капацитет в държави партньори.

2. За целите на извършването на оценка на програмата в приложение I се определят измерими и относими ключови показатели за специфичните цели, посочени в параграф 1.

Член 12

Действия по програмата

Програмата е насочена към изпълнение на своите цели чрез следните видове действия:

- а) образователна мобилност за граждани;
- б) сътрудничество за иновации и обмен на добри практики;
- в) подкрепа за реформиране на политиката.

Член 13

Образователна мобилност за граждани

1. Мобилността с учебна цел на физически лица подкрепя:

- а) мобилността на младежите, включени в дейностите по неформално и самостоятелно обучение между държавите по програмата; подобна мобилност може да бъде под формата на младежки обмен и доброволчески дейности под егидата на Европейската доброволческа служба, както и на иновационни дейности въз основа на съществуващите разпоредби за мобилността;

- б) мобилността на лицата, участващи в младежка дейност или младежките организации, и лидери; тази мобилност може да бъде под формата на дейности по обучение и работа в мрежи.

2. Това действие подкрепя също така мобилността към и от държави партньори, по-специално съседни страни, на младежи, лица, участващи в младежка дейност или младежки организации, и младежки лидери.

Член 14

Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики

1. Сътрудничеството за иновации и обмен на добри практики подкрепя:

- а) стратегическите партньорства, насочени към разработване и изпълнение на съвместни инициативи, включително младежки инициативи и граждански проекти, насърчаващи активната гражданска позиция, обществените иновации, участието в демократичния живот и предприемачеството, чрез учене и обмен на опит сред равнопоставени партньори;

- б) информационни платформи за поддръжка, даващи възможност за учене от равнопоставени партньори, основана на знания работа с младежи, виртуална мобилност и обмен на добри практики.

2. Действието подкрепя също така развитието, изграждането на капацитет и обмена на знания посредством партньорства между организации от държавите по програмата и държави партньори, по-специално чрез учене от равнопоставени партньори.

Член 15

Подкрепа за реформиране на политиката

1. Подкрепата за реформиране на политиката включва дейности, свързани със:

- а) изпълнението на програмата на политиката на Съюза в областта на младежта чрез ОМК;
- б) прилагането в държавите по програмата на инструментите на Съюза за прозрачност и признаване, по-специално Youthpass, и подкрепата за общите за Съюза мрежи и европейските НПО в областта на младежта;
- в) политическия диалог със съответните заинтересовани страни в Европа и структуриран диалог с младежите;
- г) Европейския форум на младежта, центровете за ресурси за развитието на работата, свързана с младежи, и мрежата „Euro-desk“.

2. Действието подкрепя и политическия диалог с държави партньори и международни организации.

ГЛАВА IV

Спорт

Член 16

Специфични цели

1. В съответствие с общата цел на програмата, посочена в член 4, и работния план на Съюза за спорта, програмата е насочена по-специално към масовия спорт и към изпълнение на следните специфични цели в областта на спорта:

- а) справяне с трансграничните заплахи за почтеността в спорта, като допинга, уговарянето на мачове и насилието, както и всички видове прояви на нетърпимост и дискриминация;
- б) насърчаване и подкрепа за доброто управление в спорта и двойната кариера на спортистите;
- в) насърчаване на доброволческите дейности в спорта, заедно със социалното приобщаване, равните възможности и информираността за значението на укрепващата здравето физическа активност чрез засилено участие и равен достъп до спортни дейности за всички.

2. За целите на извършването на оценка на програмата в приложение I се определят измерими и относими ключови показатели за специфичните цели, посочени в параграф 1.

Член 17

Дейности

1. Целите на сътрудничеството се постигат посредством следните транснационални дейности, които следва да са насочени по-специално към масовия спорт:

- а) подкрепа за партньорства за сътрудничество;
- б) подкрепа за европейски спортни събития с нестопанска цел, които обхващат няколко държави по програмата и които допринасят за постигане на целите, посочени в член 16, параграф 1, буква в);
- в) подкрепа за подобряване на доказателствената база, необходима за разработването на политиките;
- г) диалог със съответните заинтересовани лица в Европа.

2. За дейности, посочени в параграф 1, може да се използва допълнително финансиране от трети лица, като например частни предприятия.

ГЛАВА V

Финансови разпоредби

Член 18

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата, считано от 1 януари 2014 г., се определя в размер на 14 774 524 000 EUR по текущи цени.

Годишните бюджетни кредити се разрешават от Европейския парламент и от Съвета в рамките на Многогодишната финансова рамка.

2. Сумата, посочена в параграф 1, се разпределя за дейностите по програмата, както следва, с допустимо отклонение до 5 % от всяка от разпределените суми:

- а) 77,5 % за образование и обучение, от които се разпределят следните минимални суми:
 - i) 43 % за висшето образование, които съставляват 33,3 % от общия бюджет;
 - ii) 22 % за професионалното образование и обучение, които съставляват 17 % от общия бюджет;
 - iii) 15 % за училищното образование, които съставляват 11,6 % от общия бюджет;

iv) 5 % за ученето за възрастни, които съставляват 3,9 % от общия бюджет;

б) 10 % за младежта;

в) 3,5 % за Механизма за гарантиране на студентски заеми;

г) 1,9 % за инициативата „Жан Моне“;

д) 1,8 % за спорта, от които до 10 % за дейността, посочена в член 17, параграф 1, буква б);

е) 3,4 % като безвъзмездни средства за оперативни разходи за националните агенции; както и

ж) 1,9 % за покриване на административни разходи.

3. От разпределените суми по параграф 2, букви а) и б) най-малко 63 % се предоставят за образователна мобилност за граждани, най-малко 28 % — за сътрудничество в областта на иновациите и обмен на добри практики, и 4,2 % — за подкрепа за реформиране на политиките.

4. В допълнение към посочения в параграф 1 финансов пакет, с цел да се насърчи международното измерение на висшето образование се разпределя допълнително финансиране, предвидено в различните външни инструменти — Инструмента за сътрудничество и развитие (ИСР), Европейския инструмент за съседство (ЕИС), Инструмента за партньорство за сътрудничество с трети държави (ИП) и Инструмента за предприемачествена помощ (ИПП) за действия по мобилността с учебна цел към или от държави партньори, и за действия по сътрудничеството и политическия диалог с органи, институции и организации от тези държави. Настоящият регламент се прилага за използването на посочените финансови средства, като същевременно се гарантира съответствие със съответните регламенти, уреждащи посочените външни инструменти, а за ИСР — и изпълнението на критериите за официална помощ за развитие, установени от Комитета за подпомагане на развитието на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Финансирането се предоставя под формата на две многогодишни разпределения, обхващащи съответно първите четири и останалите три години. Разпределението на това финансиране се определя в многогодишните индикативни програми за външните инструменти, посочени в първа алинея, в съответствие с набелязаните потребности и приоритети на съответните държави. Сътрудничеството с държави партньори може да се основава, когато е целесъобразно, на допълнителни бюджетни кредити към тези държави, които ще бъдат предоставени в съответствие с процедурите, договорени с тях.

Дейността във връзка с мобилността на студенти и персонал между държави по програмата и държави партньори, финансирани чрез разпределените средства от ИСР, е насочена към области, свързани с приобщаващото и устойчиво развитие на развиващите се държави.

5. Разпределените за програмата финансови средства могат да покриват и разходи, свързани с дейности за подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценка, които са необходими за управлението на програмата и постигането на нейните цели, и по-специално проучвания, срещи на експерти и дейности по комуникация и предоставяне на информация, включително институционална комуникация за политическите приоритети на Съюза, доколкото те са свързани с общата цел на настоящия регламент, разходи, свързани с ИТ, насочени към обработката и обмяна на информация, и всички други разходи за техническа и административна помощ, направени от Комисията за управлението на програмата.

6. Разпределените финансови средства могат да покриват и разходите за техническата и административна помощ, необходима за осигуряване на прехода между програмата и мерките, приети съгласно решения № 1719/2006/ЕО, № 1720/2006/ЕО и № 1298/2008/ЕО. Ако е необходимо, за покриване на подобни разходи могат да бъдат предвидени бюджетни кредити и в бюджета за периода след 2020 г., за да се позволи управлението на действия и дейности, които не са приключили към 31 декември 2020 г.

7. Финансовите средства за образователна мобилност за граждани, посочена в член 6, параграф 1, буква а) и член 12, буква а), които се управляват от национална агенция или агенции („националната агенция“), се разпределят въз основа на броя на населението и на издръжката за живот в държавата членка, разстоянието между столиците на държавите членки и постигнатите резултати. Показателят за постигнати резултати има тежест от 25 % от общите финансови средства в съответствие с критериите, посочени в параграфи 8 и 9. За посочените в член 8, параграф 1, буква а) и в член 14, параграф 1, буква а) стратегически партньорства, които се подбират и управляват от национална агенция, финансовите средства се разпределят въз основа на критерии, които се определят от Комисията в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 36, параграф 3. Тези формули, доколкото е възможно, са неутрални по отношение на различните системи на образование и обучение на държавите членки, избягват значителни намаления на годишния бюджет, разпределян на държавите членки в две последователни години, и намаляват прекомерните неравновесия в размера на разпределените безвъзмездни средства.

8. Финансовите средства се разпределят въз основа на постигнатите резултати с цел да се насърчи ефикасното и ефективно използване на ресурсите. Критериите, използвани за измерване на постигнатите резултати, се основават на последните налични данни и са насочени по-специално към:

- а) равнището на получените през годината крайни продукти; и
- б) равнището на извършените през годината плащания.

9. Разпределянето на финансови средства за 2014 г. се основава на последните налични данни за проведените действия и на равнището на усвоените бюджетни средства по линия на програмата за обучение през целия живот и програмите „Младежта в действие“ и „Еразмус Мундус“ до 31 декември 2013 г. включително.

10. Програмата може да осигури подкрепа чрез специфични иновативни методи на финансиране, и по-специално посочените в член 20.

Член 19

Специфични методи на финансиране

1. Комисията предоставя финансовата подкрепа от страна на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

2. Комисията може да отправи покани заедно с държави партньори или техни организации и агенции за финансиране на проекти чрез съфинансиране. Проектите могат да се оценяват и подбират чрез съвместни процедури по оценка и подбор, които ще се договорят от участващите финансиращи агенции в съответствие с принципите, изложени в Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

3. Счита се, че публични органи, както и училища, висши учебни институции и организации в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, които са получили над 50 % от годишните си приходи през последните две години от публични източници, имат необходимия финансов, професионален и административен капацитет, за да изпълняват дейности по програмата. От тях не се изисква да предоставят допълнителни документи, за да докажат такъв капацитет.

4. Чрез дерогация от член 130, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 и в надлежно обосновани случаи Комисията може да приеме разходи, които са пряко свързани с изпълнението на ползващите се от подкрепа действия и направени през първите шест месеца на 2014г., за допустими за финансиране, считано от 1 януари 2014 г., дори когато те са направени от бенефициера преди подаването на заявлението за финансиране.

5. Сумата, посочена в член 137, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012, не се прилага за финансова подкрепа за образователна мобилност, отпусната на граждани.

Член 20

Механизъм за гарантиране на студентски заеми

1. Механизмът за гарантиране на студентски заеми осигурява частични гаранции на финансовите посредници за заеми, отпускани при възможно най-благоприятни условия на студенти, започващи втори цикъл на обучение, като например магистратура, в призната висша учебна институция в държава по програмата, посочена в член 24, параграф 1, която не е нито тяхната държава на пребиваване, нито държавата, в която са придобили квалификацията, предоставяща им достъп до магистърската програма.

2. Гаранциите, учредени по Механизма за гарантиране на студентски заеми, покриват нови допустими студентски заеми до максимум 12 000 EUR за едногодишна програма и до 18 000 EUR за двегодишна програма, или тяхната равностойност в местна валута.

3. Управлението на Механизма за гарантиране на студентски заеми на равнището на Съюза се възлага на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 въз основа на споразумение за делегиране с Комисията, в което се определят подробните правила и изисквания, уреждащи прилагането на Механизма за гарантиране на студентски заеми и съответните задължения на страните. На тази основа ЕИФ сключва споразумения с финансови посредници, като банки, национални и/или регионални институции за отпускане на заеми за студенти или други признати финансови институции, и се стреми да избере финансов посредник от всяка държава по програмата, така че да се гарантира, че студентите от всички държави по програмата имат съпоставим и недискриминационен достъп до Механизма за гарантиране на студентски заеми.

4. Техническа информация относно действието на Механизма за гарантиране на студентски заеми е изложена в приложение II.

ГЛАВА VI

Изпълнение, постигнати резултати и разпространение на информация

Член 21

Мониторинг и оценка на изпълнението и постигнатите резултати

1. В сътрудничество с държавите членки Комисията осъществява редовен мониторинг на програмата и докладва за нейното изпълнение и постигнатите резултати, съпоставени с нейните цели, по-специално във връзка със:

- а) европейската добавена стойност, посочена в член 3;
- б) разпределението на финансовите средства във връзка със секторите на образованието, обучението и младежта, с оглед на това до края на програмата да се осигури такова разпределение на финансирането, което да гарантира устойчиво системно въздействие;
- в) използването на финансовите средства от външни инструменти, както е посочено в член 18, параграф 4, и техния принос за съответните цели и принципи на тези инструменти.

2. В допълнение към осъществяването на непрекъснат мониторинг до 31 декември 2017 г. Комисията представя междинен доклад за оценка относно ефективността на мерките, предприети за постигането на целите на програмата, и относно ефикасността на програмата и нейната европейска добавена стойност, като по целесъобразност този доклад се придружава от законодателно предложение за изменение на настоящия регламент. В посочения междинен доклад за оценка се разглеждат възможностите за опростяване на програмата, нейната вътрешна и външна съгласуваност, доколко продължават да са актуални всички нейни цели, както приносят на мерките, предприети за изпълнението на стратегия Европа 2020. В него се вземат предвид и резултатите от оценката на въздействието в дългосрочен план на предходните програми (Програмата за обучение през целия живот, програмите „Младежта в действие“, „Еразмус Мундус“ и други международни програми за висше образование).

3. Комисията представя междинен доклад за оценка, посочен параграф 2, на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

4. Без да се засягат изискванията, посочени в глава VIII, и задълженията на националните агенции, посочени в член 28, до 30 юни 2017 г. държавите членки предават на Комисията доклад за изпълнението и въздействието на програмата на териториите им.

5. До 30 юни 2022 г. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите окончателна оценка на програмата.

Член 22

Комуникация и разпространение на информация

1. В сътрудничество с държавите членки Комисията осигурява разпространението на информация, публичността и последващите дейности във връзка с всички действия и дейности, подкрепяни от програмата, както и с разпространението на резултатите от предходните програми — програмата за обучение през целия живот, „Младежта в действие“ и „Еразмус Мундус“.

2. Бенефициерите по проектите, подкрепяни чрез действията и дейностите, посочени в членове 6, 10, 12, 17 и 20, осигуряват подходяща комуникация и разпространение на постигнатите резултати и оказаното въздействие. Това може да включва предоставянето на информация между партньори относно възможностите за мобилност.

3. Националните агенции, посочени в член 28, разработват последователна политика с оглед на ефективното разпространение и използване на резултатите от дейностите, подкрепяни в рамките на действията, управлявани по програмата от посочените национални агенции, подпомагат Комисията в изпълнението на общата задача за разпространение на информацията относно програмата, включително информация за действията и дейностите, управлявани на национално равнище и на равнището на Съюза, и резултатите от нея, и информират съответните целеви групи относно действията, предприети в тяхната държава.

4. Публичните и частни органи в рамките на секторите, обхванати от програмата, използват наименованието „Еразъм+“ за целите на комуникацията и разпространението на информацията във връзка с програмата. За различните сектори на програмата се използват следните наименования:

- „Коменски“, свързано с училищното образование;
- „Еразъм“, свързано с всички видове висше образование в рамките на държавите по програмата;
- „Еразмус Мундус“, свързано с всички видове дейности в рамките на висшето образование между държавите по програмата и държави партньори;
- „Леонардо да Винчи“, свързано с професионалното образование и обучение;
- „Грюндвиг“, свързано с ученето за възрастни;

— „Младежта в действие“, свързано с неформалното и самостоятелното учене в областта на младежта;

— „Спорт“, свързано с дейности в областта на спорта.

5. Дейностите по комуникация трябва да допринасят и за институционалната комуникация на политическите приоритети на Съюза, при условие че тези приоритети са свързани с общата цел на настоящия регламент.

ГЛАВА VII

Достъп до програмата

Член 23

Достъп

1. Всички публични или частни органи, които развиват дейност в областта на образованието, обучението, младежта и масовия спорт, могат да кандидатстват за финансиране по програмата. По отношение на дейностите, посочени в член 13, параграф 1, буква а) и член 14, параграф 1, буква а), програмата подкрепя участието на групи от младежи, осъществяващи работа, свързана с младежта, но не непременно в рамките на младежка организация.

2. При изпълнението на програмата, наред с другото, по отношение на подбора на участниците и отпускането на стипендиите Комисията и държавите членки гарантират, че се полагат специални усилия за насърчаване на социалното приобщаване и участието на хора със специални потребности или с по-малко възможности.

Член 24

Участие на държавите

1. Програмата е отворена за участие на следните държави (наричани по-долу „държавите по програмата“):

- а) държавите членки;
- б) държавите в процес на присъединяване, държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки, за които има предприемчивостна стратегия, в съответствие с общите принципи и условия за участие на такива държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на съвети за асоцииране или подобни споразумения;
- в) държавите – членки на ЕАСТ, които са страни по Споразумението за ЕИП, в съответствие с разпоредбите на това споразумение;
- г) Конфедерация Швейцария, въз основа на двустранно споразумение, сключено с тази държава;
- д) държавите в рамките на Европейската политика за съседство, които са сключили със Съюза споразумения, предвиждащи възможност за участието им в програмите на Съюза, при условие че със Съюза бъде сключено двустранно споразумение относно условията за участието им в програмата.

2. Държавите по програмата имат всички задължения и изпълняват всички задачи, предвидени в настоящия регламент по отношение на държавите членки.

3. Програмата подпомага сътрудничеството с държави партньори, по-специално съседните държави, по действия и дейности, посочени в членове 6, 10 и 12.

ГЛАВА VIII

Система за управление и одит

Член 25

Взаимно допълване

В сътрудничество с държавите членки Комисията гарантира цялостната съгласуваност и взаимното допълване на програмата със:

- а) съответните политики и програми, по-специално свързаните с културата и медиите, заетостта, научните изследвания и иновациите, промишлеността и предприятията, сближаването и политиката за развитие, както и политиката на разширяване и инициативите, инструментите и стратегиите в областта на регионалната политика и външните отношения;
- б) другите значими източници на финансиране от Съюза за образованието, обучението, младежта и спорта, по-специално Европейския социален фонд и другите финансови инструменти, свързани с трудовата заетост и социалното приобщаване, Европейския фонд за регионално развитие, Рамковата програма за научни изследвания и иновации "Хоризонт 2020", както и финансовите инструменти, свързани с правосъдието и гражданството, здравеопазването, програмите за външно сътрудничество и предприемчивостта.

Член 26

Изпълнителни органи

Програмата се изпълнява по последователен начин от следните органи:

- а) на равнището на Съюза — от Комисията;
- б) на национално равнище — от националните агенции в държавите по програмата.

Член 27

Национален орган

1. Понятието „национален орган“ се отнася до един или повече национални органи в съответствие с националното право и практики.

2. В срок до 22 януари 2014 г. всяка държава членка уведомява Комисията с официално уведомление, предадено чрез постоянното ѝ представителство, относно лицето (лицата), законно оправомощено(и) да действа(т) от нейно име в качеството на „национален орган“ за целите на настоящия регламент. В случай на замяна на националния орган по време на изпълнението на програмата съответната държава членка уведомява незабавно Комисията за това в съответствие със същата процедура.

3. Държавите членки предприемат всички подходящи мерки за премахване на правните и административните пречки пред правилното действие на програмата, включително, когато е възможно, мерки с цел решаване на проблеми, които създават затруднения за получаването на визи.

4. В срок до 22 март 2014 г. националният орган определя национална агенция или национални агенции. В случай че има повече от една национална агенция, държавите членки установяват подходящ механизъм за координирано управление на изпълнението на програмата на национално равнище, по-специално с цел осигуряване на съгласувано и икономически ефективно изпълнение на програмата и ефективни контакти с Комисията във връзка с това, и с цел улесняване на възможното прехвърляне на финансови средства между агенциите, с което да се осигури гъвкавост и по-добро оползотворяване на средствата, разпределени на държавите членки. Без да се засягат разпоредбите на член 29, параграф 3, всяка държава членка решава как да организира взаимоотношенията между своя национален орган и своята национална агенция, включително за задачи като изготвянето на годишната работна програма на националната агенция.

Националният орган предоставя на Комисията подходяща предварителна оценка на съответствието, в уверение на това, че националната агенция спазва член 58, параграф 1, буква в), подточки v) и vi) и член 60, параграфи 1, 2 и 3 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 и член 38 от Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията⁽¹⁾, както и на изискванията на Съюза по отношение на стандартите за вътрешен контрол за националните агенции и на правилата за управлението на финансовите средства по програмата, предназначени за отпускане на безвъзмездни средства.

5. Националният орган определя независим одитен орган, както е посочено в член 30.

6. Националният орган изготвя своята предварителна оценка на съответствието въз основа на резултатите от собствените си проверки и одити и/или въз основа на проверките и одитите, предприети от независимия одитен орган, посочен в член 30.

7. Когато националната агенция, определена за програмата, е агенцията, която е била определена за национална агенция за предходната програма за обучение през целия живот или програмата „Младешка в действие“, обхватът на проверките и одитите за изготвяне на предварителна оценка на съответствието може да бъде ограничен до изискванията, които са нови и специфични за програмата.

8. Националният орган извършва мониторинг и следи управлението на програмата на национално равнище. Той своевременно информира Комисията и провежда консултации с нея преди вземането на каквото и да било решение, което може да окаже значително въздействие върху управлението на програмата, по-специално във връзка със своята национална агенция.

9. Националният орган осигурява подходящо съфинансиране на операциите на своята национална агенция, за да се гарантира, че програмата се управлява при спазване на приложимите правила на Съюза.

10. В случай че Комисията отхвърли определената национална агенция въз основа на своята преценка на предварителната оценка на съответствието, националният орган гарантира, че са предприети необходимите коригиращи действия по отношение на националната агенция, за да бъде тя приведена в съответствие с минималните изисквания, определени от Комисията, или определя друг орган за национална агенция.

11. Въз основа на годишната декларация за управлението на националната агенция, независимото одитно становище по нея и анализа на Комисията на съответствието и дейността на националната агенция до 31 октомври всяка година националният орган предоставя на Комисията информация за дейностите по мониторинг и надзор по програмата.

12. Националният орган носи отговорност за правилното управление на финансовите средства на Съюза, преведени от Комисията на националната агенция под формата на безвъзмездни средства, които се отпускат в рамките на програмата.

13. При нередност, небрежност или измама, дължащи се на националната агенция, както и в случай на сериозни пропуски или незадоволителни резултати от страна на националната агенция, когато това води до претенции към нея от страна на Комисията, националният орган отговаря за възстановяването на несъбраните средства на Комисията.

14. В случаите, описани в параграф 13, националният орган може да оттегли мандата на националната агенция по своя собствена инициатива или по искане на Комисията. В случай че националният орган желае да оттегли този мандат по други основателни причини, той уведомява Комисията за оттеглянето най-малко шест месеца преди предвидената дата на приключване на мандата на националната агенция. В такъв случай националният орган и Комисията официално договарят конкретни и определени във времето преходни мерки.

15. В случай на оттегляне националният орган провежда необходимите проверки по отношение на финансовите средства на Съюза, поверени на националната агенция, чийто мандат е оттеглен, и осигурява безпрепятственото прехвърляне на тези финансови средства на новата национална агенция, както и на всички документи и управленски инструменти, необходими за управление на програмата. Националният орган предоставя на националната агенция, чийто мандат е оттеглен, финансова подкрепа, необходима, за да продължи да изпълнява договорните си задължения към бенефициерите по програмата и към Комисията до момента на прехвърляне на тези задължения на нова национална агенция.

16. По искане на Комисията националният орган определя институциите или организациите или видовете институции и организации, които да се считат за допустими за участие в конкретни действия по програмата на съответните им територии.

⁽¹⁾ Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 362, 31.12.2012 г., стр. 1).

Член 28

Национална агенция

1. Понятието „национална агенция“ се отнася до един или повече национални органи в съответствие с националното право и практика.

2. Националната агенция:

- а) има правосубектност или е част от образувание, което има правосубектност, и се урежда от законодателството на съответната държава членка; за национална агенция не може да бъде определено министерство;
- б) разполага с подходящ персонал, инфраструктура и капацитет за управление, така че да изпълнява задачите си по задоволителен начин, като осигурява ефикасно и ефективно управление на програмата и добро финансово управление на финансовите средства на Съюза;
- в) разполага с оперативни и правни средства за прилагане на правилата за административното, договорното и финансовото управление, определени на равнището на Съюза;
- г) предлага подходящи финансови гаранции, учердени за предпочитане от орган от публичния сектор, съответстващи на размера на финансовите средства на Съюза, които ще трябва да управлява;
- д) се определя за времетраенето на програмата.

3. Националната агенция отговаря за управлението на всички етапи от жизнения цикъл на проектите по следните действия по програмата в съответствие с член 58, параграф 1, буква в), подточки v) и vi) от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 и с член 44 от Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012:

- а) образователна мобилност за граждани, с изключение на мобилността, организирана въз основа на съвместни или двустранни/многострани степенни, широкомащабни доброволчески проекти и Механизма за гарантиране на студентски заеми;
- б) стратегически партньорства в рамките на действието за сътрудничество за иновации и обмен на добри практики;
- в) управлението на дейности с ограничен мащаб в подкрепа на структурирания диалог в областта на младежта в рамките на действието за подкрепа за реформиране на политиката.

4. Чрез дерогация от параграф 3 вземането на решенията за подбор и отпускане на финансови средства за стратегическите партньорства, посочени в параграф 3, буква б), може да бъде управлявано на равнище на Съюза, ако за тази цел бъде взето решение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 36, параграф 3, и само в конкретни случаи, когато са налице ясни основания за такава централизация.

5. Националната агенция отпуска безвъзмездни средства на бенефициерите посредством споразумение за отпускане на безвъзмездни средства или решение за отпускане на безвъзмездни средства, в съответствие с посоченото от Комисията за съответното действие по програмата.

6. Националната агенция докладва ежегодно на Комисията и на своя национален орган в съответствие с член 60, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012. Националната агенция отговаря за изпълнението на бележките, направени от Комисията след осъществения от нея анализ на годишната декларация за управлението и на независимото одитно становище по декларацията.

7. Националната агенция не може да делегира на трето лице каквато и да било възложена ѝ задача по програмата или по изпълнението на бюджета, без предварително писмено разрешение от националния орган и Комисията. Националната агенция носи цялата отговорност за задачите, делегирани на трето лице.

8. В случай на оттегляне на мандата на национална агенция тя продължава да носи юридическа отговорност за изпълнението на договорните си задължения към бенефициерите по програмата и към Комисията до прехвърлянето на тези задължения на нова национална агенция.

9. Националната агенция отговаря за управлението и приключването на финансовите споразумения, свързани с предходните програми — програмата за обучение през целия живот и програмата „Младежта в действие“, които все още действат към момента на започване изпълнението на програмата.

Член 29

Европейска комисия

1. В срок от два месеца след получаване от националния орган на предварителната оценка на съответствието, посочена в член 27, параграф 4, Комисията приема, приема условно или отхвърля определената национална агенция. Комисията не влиза в договорни отношения с националната агенция, докато не приеме предварителната оценка на съответствието. При условно приемане Комисията може да приложи пропорционални предпазни мерки в договорните си отношения с националната агенция.

2. При приемане на предварителната оценка на съответствието на националната агенция, определена за програмата, Комисията признава официално правните отговорности по отношение на финансовите споразумения, свързани с предходните програми — програмата за обучение през целия живот и програмата „Младежта в действие“, които са все още съществуват към момента на започване изпълнението на програмата.

3. В съответствие с член 27, параграф 4 в документа, уреждащ договорните взаимоотношения между Комисията и националната агенция:

- а) се установяват стандартите за вътрешен контрол за националните агенции, както и правилата за управление на финансовите средства на Съюза за отпускане на безвъзмездни средства от националните агенции;

б) се съдържа работната програма на националната агенция, в която са включени управленските задачи на националната агенция, за които се предоставя подкрепа от Съюза;

в) се посочват изискванията за докладване за националната агенция.

4. Комисията предоставя ежегодно на националната агенция следните финансови средства по програмата:

а) финансови средства за отпускане на безвъзмездни средства в съответната държава членка за действията по програмата, чието управление е поверено на националната агенция;

б) финансово участие в подкрепа на управленските задачи на програмата, изпълнявани от националната агенция. То се предоставя под формата на участие с единна ставка към оперативните разходи на националната агенция и се определя в зависимост от размера на финансовите средства на Съюза за отпускане на безвъзмездни средства, поверени на националната агенция.

5. Комисията определя изискванията за работната програма на националната агенция. Комисията не предоставя на националната агенция финансови средства, докато не одобри официално работната програма на националната агенция.

6. Въз основа на изискванията за съответствие на националните агенции, посочени в член 27, параграф 4, Комисията прави преглед на националните системи за управление и контрол, по-специално въз основа на предварителната оценка на съответствието, която ѝ е представена от националния орган, годишната декларация за управлението на националната агенция и на становището на независим одитен орган по нея, като надлежно отчита ежегодната информация, предоставена от националния орган за извършените от него дейности по мониторинг и надзор по програмата.

7. След като направи оценка на годишната декларация за управлението и на становището на независимия одитен орган по нея, Комисията изпраща своето становище и бележките си по посочените документи на националната агенция и на националния орган.

8. В случай че Комисията не може да приеме годишната декларация за управлението или независимото одитно становище по нея или в случай на незадоволително изпълнение от националната агенция на бележките на Комисията, последната може да приложи всякакви предпазни и корективни мерки, необходими за защита на финансовите интереси на Съюза, в съответствие с член 60, параграф 4 от Регламент (ЕС, Евратом) №996/2012.

9. Комисията организира редовни срещи с мрежата от национални агенции с цел да гарантира съгласувано прилагане на програмата във всички държави по програмата.

Член 30

Независим одитен орган

1. Независимият одитен орган изготвя одитно становище относно годишната декларация за управлението, посочена в член 60, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) № 996/2012.

2. Независимият одитен орган трябва да:

а) притежава необходимата професионална компетентност за извършване на одити в публичния сектор;

б) гарантира, че при своите одити взема предвид международно признатите одитни стандарти;

в) не е в положение на конфликт на интереси по отношение на правното образувание, в чиято структура е националната агенция. По-специално, той трябва да е функционално независим по отношение на правното образувание, в чиято структура е националната агенция.

3. Независимият одитен орган предоставя на Комисията и на нейните представители, както и на Сметната палата, пълен достъп до всички документи и доклади, подкрепящи одитното становище, което той изготвя относно годишната декларация за управлението на националната агенция.

ГЛАВА IX

Система за контрол

Член 31

Принципи на системата за контрол

1. Комисията предприема подходящи мерки, за да гарантира, че когато се изпълняват дейности, финансирани съгласно настоящия регламент, финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на мерки за предотвратяване на измами, корупция и всякакви други незаконни действия, чрез ефективни мерки за контрол, а ако се открият нередности — чрез възстановяване на недължимо платените суми, и, когато е целесъобразно, чрез ефективни, пропорционални и възпиращи санкции.

2. Комисията отговаря за надзорните проверки по отношение на действията и дейностите по програмата, които се управляват от националните агенции. Тя определя минималните изисквания за проверките, извършвани от националната агенция и от независимия одитен орган.

3. Националната агенция отговаря за първичните проверки на бенефициерите на безвъзмездни средства за действия и дейности по програмата, както е посочено в член 28, параграф 3. Тези проверки трябва да осигуряват достатъчно гаранции, че отпуснатите безвъзмездни средства са използвани по предназначение и в съответствие с приложимите правила на Съюза.

4. По отношение на финансовите средства по програмата, преведени на националните агенции, Комисията гарантира подходяща координация на своите проверки с националните органи и националните агенции въз основа на принципа на

единния одит и на анализ на риска. Настоящата разпоредба не се прилага за разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

Член 32

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. Комисията или нейни представители и Сметната палата имат правомощия за извършване на одити по документи и на място по отношение на всички бенефициери, изпълнители, подизпълнители и други трети лица, които са получили финансови средства от Съюза. Те могат също така да провеждат одити и проверки по отношение на националните агенции.

2. OLAF може да извършва контрол и проверки на място на икономически оператори, имащи пряко или непряко отношение към такова финансиране, в съответствие с процедурите, предвидени в Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета ⁽¹⁾, с оглед да установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Съюза, във връзка със споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, решение за отпускане на безвъзмездни средства или договор за финансиране от страна на Съюза.

3. Без да се засягат параграфи 1 и 2, в споразуменията за сътрудничество с трети държави и международни организации, както и споразуменията и решенията за отпускане на безвъзмездни средства и договорите, произтичащи от прилагането на настоящия регламент, на Комисията, Сметната палата и OLAF изрично се предоставят правомощия да извършват такива одити, контрол и проверки на място.

ГЛАВА X

Делегиране на правомощия и разпоредби за прилагане

Член 33

Делегиране на правомощия на Комисията

За да бъде управлението на задачите на най-подходящото равнище, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 34 за изменение на член 28, параграф 3, но само по отношение на осигуряването на допълнителни действия, които да се управляват от националните агенции.

Член 34

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при условията, предвидени в настоящия член.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 33, се предоставя на Комисията за целия срок на програмата.

⁽¹⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията, за защитата на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 33 може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 33, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 35

Изпълнение на програмата

С цел изпълнението на програмата Комисията приема чрез актове за изпълнение годишни работни програми в съответствие с процедурата за разглеждане, посочена в член 36, параграф 3. Всяка годишна работна програма гарантира, че общите и специфичните цели, определени в членовете 4, 5, 11 и 16, се изпълняват ежегодно по последователен начин и очертава очакваните резултати, метода на изпълнение и общия размер на разходите. В годишните работни програми се съдържа също така описание на действията, които ще се финансират, информация за разпределената за всяко действие сума и за разпределението на финансовите средства между държавите членки за дейности, управлявани чрез националните агенции, както и примерен график за тяхното изпълнение. При отпуснати безвъзмездни средства в тях се включват максималният процент на съфинансиране, който е съобразен с особеностите на целевите групи, и по-специално техния капацитет за съфинансиране и възможностите за привличане на финансиране от трети лица. По-специално, за действия, насочени към организации с ограничени финансови възможности, процентът на съфинансиране се определя най-малко на 50 %.

Член 36

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕО) № 182/2011.

2. Комитетът може да заседава в специални състави, за да разглежда секторни въпроси. Когато е целесъобразно, в съответствие с неговия процедурен правилник и в специални случаи, на заседанията му могат да бъдат поканени да участват като наблюдатели външни експерти, включително представители на социалните партньори.

3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕО) № 182/2011.

ГЛАВА XI

Заключителни разпоредби

Член 37

Отмяна и преходни разпоредби

1. Решения № 1719/2006/ЕО, № 1720/2006/ЕО и № 1298/2008/ЕО се отменят, считано от 1 януари 2014 г.

2. Действията, започнати до 31 декември 2013 г., включително въз основа на решения № 1719/2006/ЕО, № 1720/2006/ЕО и № 1298/2008/ЕО, се управляват, когато е приложимо, в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент.

3. Държавите членки гарантират на национално равнище безпрепятствения преход между действията, провеждани в рамките на предходните програми в областта на ученето през целия живот, младежта и международното сътрудничество във висшето образование, и действията, които се изпълняват по програмата.

Член 38

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Прилага се от 1 януари 2014 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 11 декември 2013 година

За Европейския парламент

Председател

M. SCHULZ

Председател

За Съвета

V. LEŠKEVIČIUS

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА

Програмата ще бъде следена отблизо въз основа на набор от показатели, предназначени за измерване на това до каква степен са били постигнати общите и специфичните цели на програмата и с цел намаляване на административната тежест и разходите. За целта ще бъдат събирани данни по отношение на следния набор от ключови показатели.

„Европа 2020“ Водеща цел в областта на образованието	Процентът на 18—24-годишните със завършен само долен курс на средно образование и които не са в процес на образование или обучение
	Процентът на 30—34-годишните, които са завършили висше образование или равносходно на висшето образование
Критерии за мобилност в съответствие със заключенията на Съвета относно критерия за образователна мобилност	Процентът на завършилите висше образование, които са имали период на свързано с висшето образование учене или обучение (включително стажове) в чужбина
	Процентът на 18—34-годишните с първоначално професионално образование и квалификация, които са имали първоначално професионално образование и учене, свързано с обучението или период на обучение (включително стажове) в чужбина
Количествени (общи)	Броят на служителите, подкрепяни от програмата, по държави и по сектори
	Броят на участниците със специални потребности или с по-малко възможности
	Броят и вида на организациите и проектите, по държави и по действия
Образование и обучение	Броят на учениците, студентите или стажантите, участващи в програмата, по държави, сектори, действия и пол
	Броят на студентите, получаващи подкрепа за учене в държава партньор, както и броят на студентите от държава партньор, отиващи да учат в държава по програмата
	Броят на висшите учебни институции от държави партньори, участващи в дейности по мобилност и сътрудничество
	Броят на ползващите „Euroguidance“
	Процентът на участниците, които са получили свидетелство, диплома или друг вид официално признание за своето участие в програмата
	Процентът на участниците, заявили, че са повишили ключовите си компетентности
	Процентът на участниците в дългосрочна мобилност, заявили, че са подобрили своите езикови умения
„Жан Моне“	Броят на студентите, преминали обучение в рамките на дейностите по инициативата „Жан Моне“
Младеч	Броят на младите хора, участващи в дейности по мобилност, подкрепяни от програмата, по държави, действия и пол
	Броят на младежките организации както от държавите по програмата, така и от държави партньори, участващи в дейности по международна мобилност и сътрудничество;
	Броят на ползващите мрежата „Eurodesk“
	Процентът на участниците, които са получили свидетелство, например „Youthpass“, диплома или друг вид официално признание за своето участие в програмата

	Процентът на участниците, заявили, че са повишили ключовите си компетентности
	Процентът на участниците в доброволчески дейности, заявили, че са подобрили своите езикови умения
Спорт	Членска маса на спортните организации, кандидатстващи или участващи в програмата, по държави
	Процентът на участниците, които са използвали резултатите от трансграничните проекти, за да: а) се борят със заплахите за спорта; б) подобрят управлението и двойната кариера; в) засилят социалното приобщаване, равните възможности и процентът на участие

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ТЕХНИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО МЕХАНИЗМА ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА СТУДЕНТСКИ ЗАЕМИ**1. Подбор на финансови посредници**

След покана за изразяване на интерес финансовите посредници се подбират в съответствие с най-добрите пазарни практики, като се взема предвид, наред с другото,:

- а) размерът на финансирането, което ще се предостави на студентите;
- б) възможно най-благоприятните условия, предлагани на студенти, при спазване на минималните стандарти за отпускане на заеми, определени в параграф 2;
- в) достъпът до финансиране от всички лица, пребиваващи в държавите по програмата, посочени в член 24, параграф 1;
- г) мерки за предотвратяване на измамите, както и
- д) съблюдаване на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

2. Защита за заемополучателя

Следните предпазни клаузи са минималните условия, които трябва да бъдат предложени от финансовите посредници, които желаят да предоставят студентски заеми, гарантирани от Механизма за гарантиране на студентски заеми:

- а) не се изисква обезпечение или гаранция от родителите за заема;
- б) заемите се отпускат без дискриминация;
- в) като част от процедурата за оценка финансовият посредник проучва риска от свръхзадлъжнялост за студента, въз основа на равнищата на натрупани дългове и всяко съдебно решение за неплатен дълг; както и
- г) изплащането на заемите е основано на хибриден модел, който съчетава стандартизираните плащания от типа на ипотечните кредити със социални предпазни клаузи, и по-специално:
 - i) значително по-нисък лихвен процент в сравнение с пазарните стойности;
 - ii) първоначален гратисен период преди започването на изплащането, който продължава най-малко 12 месеца след приключване на учебната програма, или, когато националното право не предвижда такова отсрочване, клауза за извършването на символични плащания през този 12-месечен период;
 - iii) клауза за „спиране на изплащането“ за отсрочване на изплащането за срок от най-малко 12 месеца за целия срок на заема, която може да бъде задействана по искане на завършилия или, когато националното право не предвижда такива отсрочки, клауза за извършването на символични плащания през този 12-месечен период;
 - iv) възможност за отсрочване на плащането на лихвата през периода на обучение;
 - v) застраховка живот или инвалидност, както и
 - vi) липса на санкции за предсрочно цялостно или частично изплащане.

Финансовите посредници могат да предлагат погасителен план в зависимост от бъдещите доходи, както и по-добри условия като по-дълъг период на „спиране на изплащането“ или по-късен падеж, за да се вземат предвид конкретните потребности на завършилите, както и на тези, които впоследствие започват докторантура, както и за да се предостави повече време на завършилите да си намерят работа. Осигуряването на такива подобрени условия се взема предвид в процедурата по подбор на финансови посредници.

3. Мониторинг и оценка

Механизмът за гарантиране на студентски заеми подлежи на мониторинг и оценка съгласно член 21 от настоящия регламент и въз основа на член 140, параграф 8 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

⁽¹⁾ Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66).

Като част от този процес Комисията докладва за последиците от прилагането на Механизма за гарантиране на студентски заеми за бенефициерите и за системите на висше образование. Докладът на Комисията включва, наред с другото, данни и предложения за мерки за решаване на всички въпроси, които будят загриженост по отношение на:

- а) броя на студентите, които са получили заеми с подкрепата на Механизма за гарантиране на студентски заеми, включително данни относно броя на завършилите;
- б) размера на кредитирането от финансови посредници;
- в) равнището на лихвените проценти;
- г) равнищата на неизплатения дълг и на неизпълнение, включително всякакви мерки, предприети от финансовите посредници срещу лицата, които не обслужват своите заеми;
- д) мерките за предотвратяване на измами, взети от финансовите посредници;
- е) профила на подкрепяните студенти, включително техния социално-икономически профил, изучаван предмет, държава на произход и приемаща държава, в съответствие с националното законодателство за защита на личните данни;
- ж) географски баланс на усвояването; както и
- з) географско покритие на финансовите посредници.

Независимо от правомощията, предоставени на Европейския парламент и на Съвета съгласно член 140, параграф 9 от Регламент (ЕС, Евратом) №966/2012, Комисията обмисля предлагането на целесъобразни регулаторни промени, включително законодателни промени, ако предвиденото приемане от пазара или участието на финансовите посредници не са задоволителни.

4. Бюджет

Разпределените бюджетни средства покриват всички разходи по Механизма за гарантиране на студентски заеми, включително задълженията за плащане към участващите финансови посредници, които се използват за частичните гаранции и таксите за управление за ЕИФ.

Бюджетът, отпуснат за Механизма за гарантиране на студентски заеми, както е посочен в член 18, параграф 2, буква в), съставлява не повече от 3,5 % от общия бюджет за програмата.

5. Видимост и повишаване на осведомеността

Всеки участващ финансов посредник допринася за популяризирането на Механизма за гарантиране на студентски заеми като предоставя информация на бъдещите студенти. За целта Комисията, наред с другото, предоставя на националните агенции в държавите по програмата необходимата информация, за да им даде възможност да действат като информационни центрове за Механизма за гарантиране на студентски заеми.
